

Podgorica, 14.10.2013.

Unaprijediti funkciju Skupštine Crne Gore

Skupština Crne Gore treba da sa više hrabrosti pristupi iznalaženju rješenja kojima će se unaprijediti izborno zakonodavstvo ali i funkcionisanje Skupštine u ostvarivanju svojih zakonom ustanovljenih obaveza. Građanima Crne Gore neće dugoročno pomoći podlijeganje populističkim pritiscima bez obzira od koga oni dolazili i koliko je u ovom trenutku oportuno tražiti smanjenje svih izdataka iz osiromašenog državnog budžeta. Skupština treba da ispuni svoju zakonodavnu i kontrolnu ulogu i za to je potrebno osigurati sredstva koja su dovoljna za nesmetan i kvalitetan rad. Samo odgovornim odlukama Skupština a i političke stranke mogu opravdati sredstva koja dobijaju od građana za ostvarivanje svojih funkcija a ta sredstva treba da budu uvećana. Odgovornost Skupštine za dalji razvoj Crne Gore je nesumnjivo ogromna a svaki propust i greška mogu napraviti veliku štetu za građane.

Bez obzira na povremene opravdane kritke na račun rada Skupštine odnosno poslanika, oni koji traže smanjenje sredstava za funkcionisanje Skupštine i političkih stranaka treba da odgovore na pitanje koliko je realno očekivati da poslanici, bez podrške stručnih saradnika i komunikacije sa svim relevantnim subjektima i građanima, predlažu kvalitetna rješenja u javnim politikama u procesu pridruživanju EU. Godinama unazad javnost može da čuje brojne zahtjeve da se funkcionisanje političkih stranaka i Skupštine mora snažiti, da poslanici treba da imaju adekvatne zarade, da klubovi poslanika treba da imaju adekvatne uslove za rad... Ti zahtjevi dominantno dolaze iz struktura EU. Nesporno je da treba povećati javnost rada političkih stranaka kao i svih drugih subjekata u društvu i da je potrebno uvesti preciznije kriterijume i pravila kojima se povećava odgovornost za trošenje budžetskih sredstava.

Građani Crne Gore imaju dosta razloga da budu nezadovoljni radom mnogih institucija ali je umjesto urušavanja sistema bolje iznalaziti rješenja koja će uticati na povećanje efikasnosti u radu. U javnoj polemici nema zahtjeva da se smanje plate ljekarima jer smo nezadovoljni njihovim radom i gužvama u zdravstvenim ustanovama. Nema, takođe, zahtjeva da se smanje plate prosvjetnim radnicima jer smo nezadovoljni nastavnim programom i naša djeca teško mogu naći posao kad završe obrazovni proces. Niko ne pominje smanjenje plata tužiocima i sudijama jer smo nezadovoljni njihovim radom. Očigledno je da je nezadovoljstvo veliko ali odgovor na probleme, kojih ima previše, mora biti sistemski. Neke opozicione stranke su ranije, potpuno opravdano, predlagale da se povećaju plate ministrima kako bi svoje radno vrijeme stavili u funkciju realizacije planova institucija a ne sopstvenih interesa i potreba. Crnu Goru iz stanja u kojem se sada nalazi neće izvesti mediokriteti već kredibilni i kapacitirani stručnjaci kojih, moramo priznati, nema baš previše. A znanje košta i to mogu najbolje da razumiju oni koji imaju znanje. Oni kojima znanje nedostaje uvijek će tražiti način da relativizuju važnost znanja.

Smanjenje zarada u državnim organima i lokalnim samoupravama su očajnički pokušaji da se popuni budžet a takvi potezi smanjuju šanse za oporavak i razvoj i odlažu suočavanje sa suštinskim problemima. Umjesto da se hitno mijenjaju zakonska rješenja i omogući da se u državnu upravu dovedu stručnjaci koji će biti adekvatno plaćeni za svoj rad, Vlada a onda i Skupština razmatraju rješenja koja afirmišu uranilovku i ne dozvoljavaju stimulisanje kvaliteta pokazujući time dramatično neznanje o upravljanju ljudskim potencijalima. Zarade poslanika i državnih službenika

---

moгу da budu dodatno smanjene pa čak i ukinute ali to samo po sebi neće riješiti probleme. Rješenju problema može doprinijeti povećanje odgovornosti za rezultate rada. Odgovornost za rezultate rada poslanika može se povećati kroz izmjenu izbornog sistema, razdvajanje izbora poslanika od izbora odbornika i jačanje veze i uticaja birača na svoje izabrane predstavnike. Na principu odgovornosti treba da insistiraju političke stranke, nevladine organizacije i mediji koji svojim javnim nastupima i uređivačkom politikom mogu uticati na javno mnjenje koje treba da usvoji princip odgovornosti kao preduslov za razvoj zajednice. Da bi neko zagovarao princip odgovornosti najprije treba da u svojoj kući usvoji pomenuta pravila ponašanja.

Ukoliko opozicione stranke razmišljaju o tome da preuzmu vlast, bilo bi prirodno da se zapitaju sa kojim ljudskim resursima će mijenjati društvo, kako će animirati stručnjake i kako će stvoriti ambijent koji podstiče razvoj. Političke stranke imaju odgovornost da preduzimaju sistemske korake u rješavanju problema pa i onda kada se to neće svidjeti njihovom biračkom tijelu.

Stoga je proces izrade izbornog zakonodavstva dobra prilika za unapređenje sistema finansiranja političkih stranaka i Skupštine Crne Gore i definisanja održivih rješenja kojima se istovremeno povećava odgovornost za rezultate njihovog rada.

S poštovanjem,

Goran Đurović, predsjednik Upravnog odbora Koalicije NVO-saradnjom do cilja